

Seksityön kysymyksiä

Johanna Sirkiä

Kysymyksiä
prostituutiosta

Kysymyksiä kysyjille

Kysymyksiä
prostituutiokeskustelusta

Mikä on seksiä?

Seksinautinnon 3
peruselementtiä

Luonnollinen seksi -
pelottavan eläimellistä?

Inhimillisen seksin
5 ulottuvuutta

Seksin selittäminen ja
syyllisten etsiminen

Seksikeskustelu

Seksuaalinen demonisointi

Prostituutio seksuaalisena
viholliskuvana

Prostituutio yhteis-
kunnallisena uhkakuvana

Stigmatisointi

Seksityön tragiikkaa

Seksialan asiakastyön
riskejä

Eroottisen esiintymisen
riskejä

Seksityön ulkoiset
riskit/uhat

Seksityöntekijän laillinen
status

”Prostituution”
määritelmiä rikoslaisa

Kriminalisoinnin tarkoitus
teoriassa

Rikosoikeusjärjestelmä on
rangaistusjärjestelmä

Rikosoikeusjärjestelmän
seuraukset prostituutiossa

Kysymyksiä
joista ei ole apua

Kysymyksiä
ratkaisujen etsimiseen

Seksin ulottuvuudet
seksityössä

Lisätiedot ja palaute

Johanna Sirkiä

Ammatilliset tutkinnot

- HSO-sihtööri
- Koulutettu hieroja

Opiskelu

- Teologia
- Oikeustiede
- Seksuaalineuvonta ja seksuaaliterapia

Yritystoiminta

- Seksuaalineuvonta
puh. 0600 12616 (2,50 €/min)
- www.Sexpert.fi
- www.LadyJohanna.com

Vapaaehtoistyö

- www.Salli.org

Kysymyksiä prostituutiosta

Kuinka paljon Suomessa on prostituoituja?

Miksi prostituooidusta suurin osa on naisia?

Miten prostituoituja voisi auttaa irti prostituutiosta?

Miksi joku ostaa palvelua prostituooidulta?

Miksi joku ryhtyy prostituoitukseksi?

Pitäisikö prostituutio kieltää?

Pitäisikö prostituutio laillistaa?

Kysymyksiä kysyjille

Miten prostituoidut voisi laskea? Millä perusteella joku laskettaisiin mukaan?

Mistä päätelet suurimman osan prostituoiduista olevan naisia?

Kannattaisikohan asiaa kysyä avun tarvitsijalta itseltään?

MISTÄ on kysymys?

Mikä kuvitelma sinulla on seksipalvelun ostosta tai ostajasta?

Mitä tarkoitat prostituutiolla?

Miksi?! – Onko millekään asialle yhtä syytä? Ehkä hänkin oli utelias?

Mitä arvelet tietäväsi?

Mikä olisi se teko, joka pitäisi kieltää?

Eivätkö irralliset seksisuhteet sitten olekaan laillisia?

Kysymyksiä prostituutiokeskustelusta

Miten prostituutio ja prostituoitu määrittellään? Kuka määrittelee?

- Pidämmekö ”tyrkyllä olevaa” naista helpommin prostituoituna kuin vastaavalla tavalla toimivaa miestä? Millä perusteella?
- Mistä päättelemme, että kadulla päivystävä nainen harjoittaa seksiä kohtaamansa miehen kanssa? Onko se itsestään selvää? Millä perusteella?
- Mitä seksiin, rahaan ja sukupuoliin liittyviä ennako-oletuksia meillä on prostituutio-käsityksemme taustalla?
- Onko käsite ennalta määrätty ja havainnoista riippumaton (apriori)?

Mitä päämääriä prostituutiosta puhuminen palvelee?

- Onko tarkoituksena ylläpitää tai viestittää seksuaalisuuteen liittyviä käsityksiä ja arvostuksia?
- Onko prostituutio helppo vihollinen, josta puhumalla voidaan vältellä vaikeampia kysymyksiä?
- Ovatko todellisten prostituoitujen itse kokemat ongelmat liian pelottavia?
- Olemmeko avoimia kuulemaan kokemuksista ja kohtaloista, jotka eivät sovi ennakkokäsityksiimme?
- Onko tarkoituksena vaientaa marginaalista tulevia epämielyttäviä näkemyksiä yhteiskunnasta?

Mitä seksi on? – Mikä on seksiä?

Onko tämä
seksiä?

Millä
perusteella?

Mikä tai kenen
näkökulma
on ratkaiseva
määriteltäessä
seksiä?

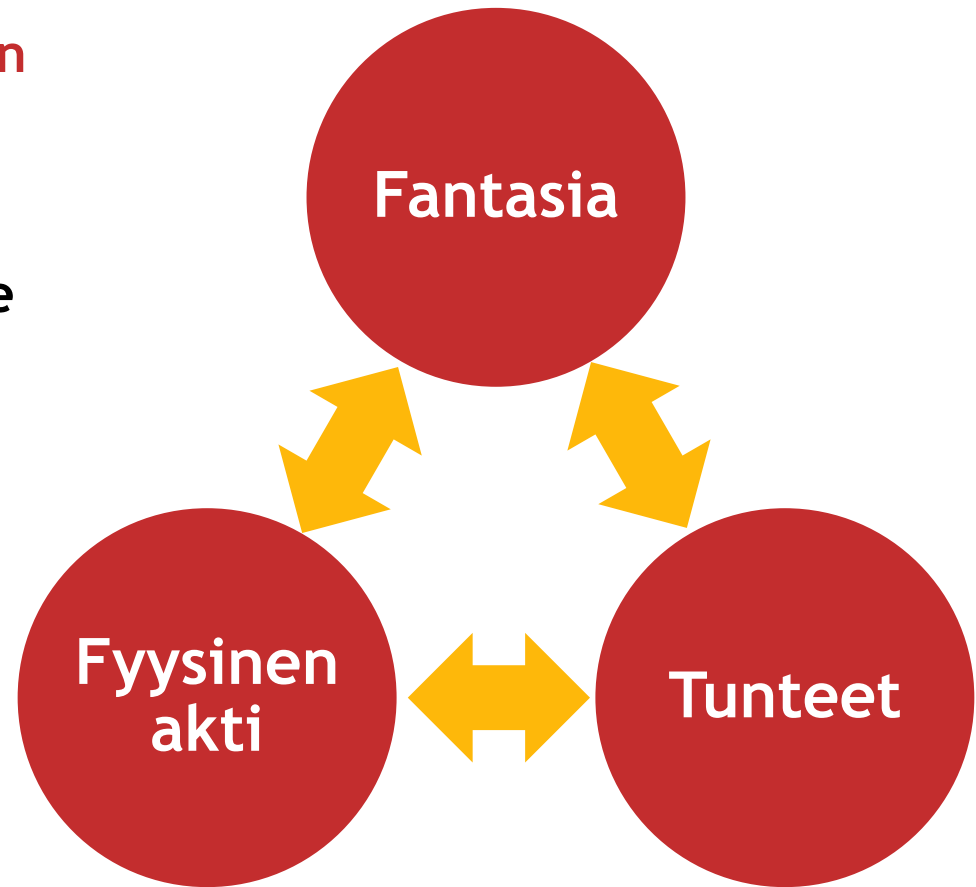
Seksinautinnon (seksiaktin) 3 peruselementtiä

= asiat joiden kokemista ja toteuttamista seksiasiakas yleensä tavoittelee

Seksityöntekijä myy asiakkaalle tämän oman seksifantasian.

Seksipalvelu voi antaa asiakkaalle

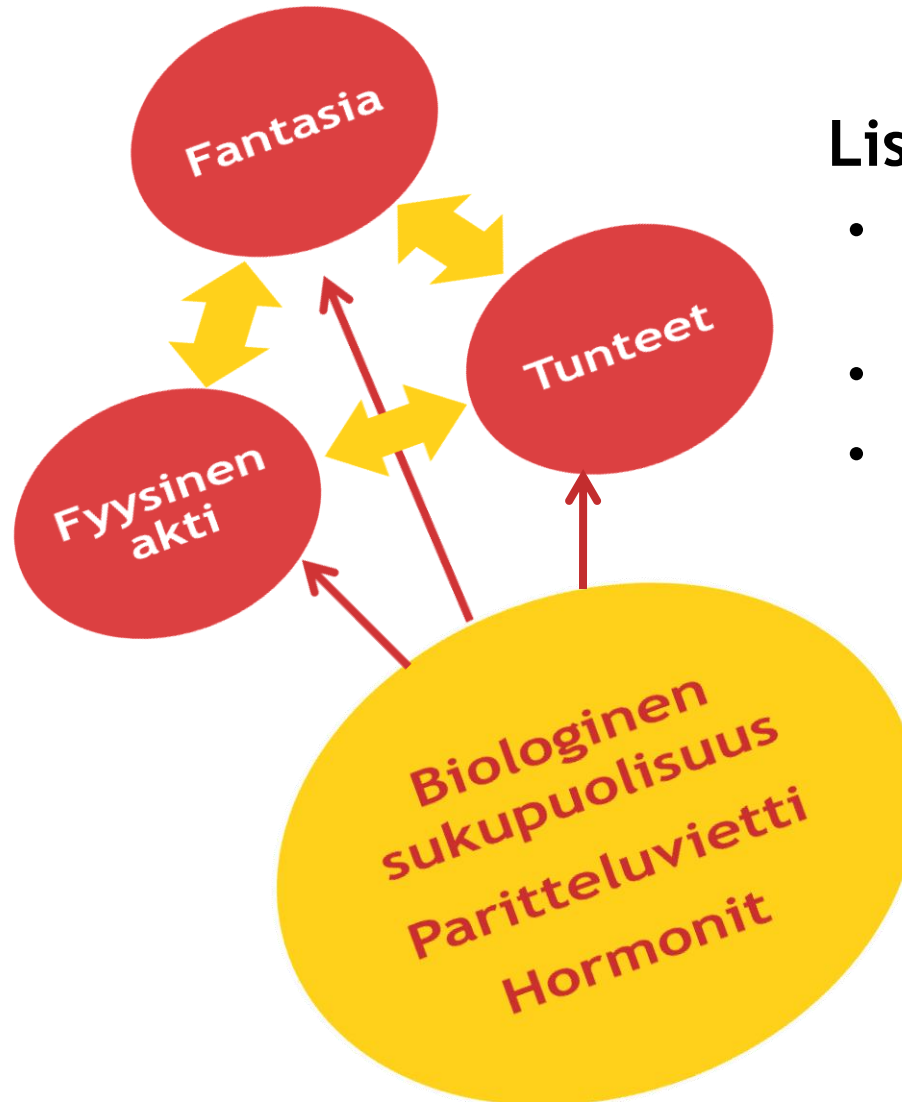
- mahdollisuuden seksuaaliseen kohtaamiseen (aktiin) ilman suorittamis- ja osaamispaineita
- mahdollisuuden elää omaa seksifantasiaa todeksi häpeilemättä ja pelkäämättä
- mahdollisuuden tunteiden kokemiseen ja kokeilemiseen

Luonnollinen seksi – pelottavan eläimellistä?

Seksihalu

- biologinen sukupuolivietti
- fantasia
- tunteet

Lisääntyminen

- biologinen sukupuolivietti
- fyysinen akti
- tunteet

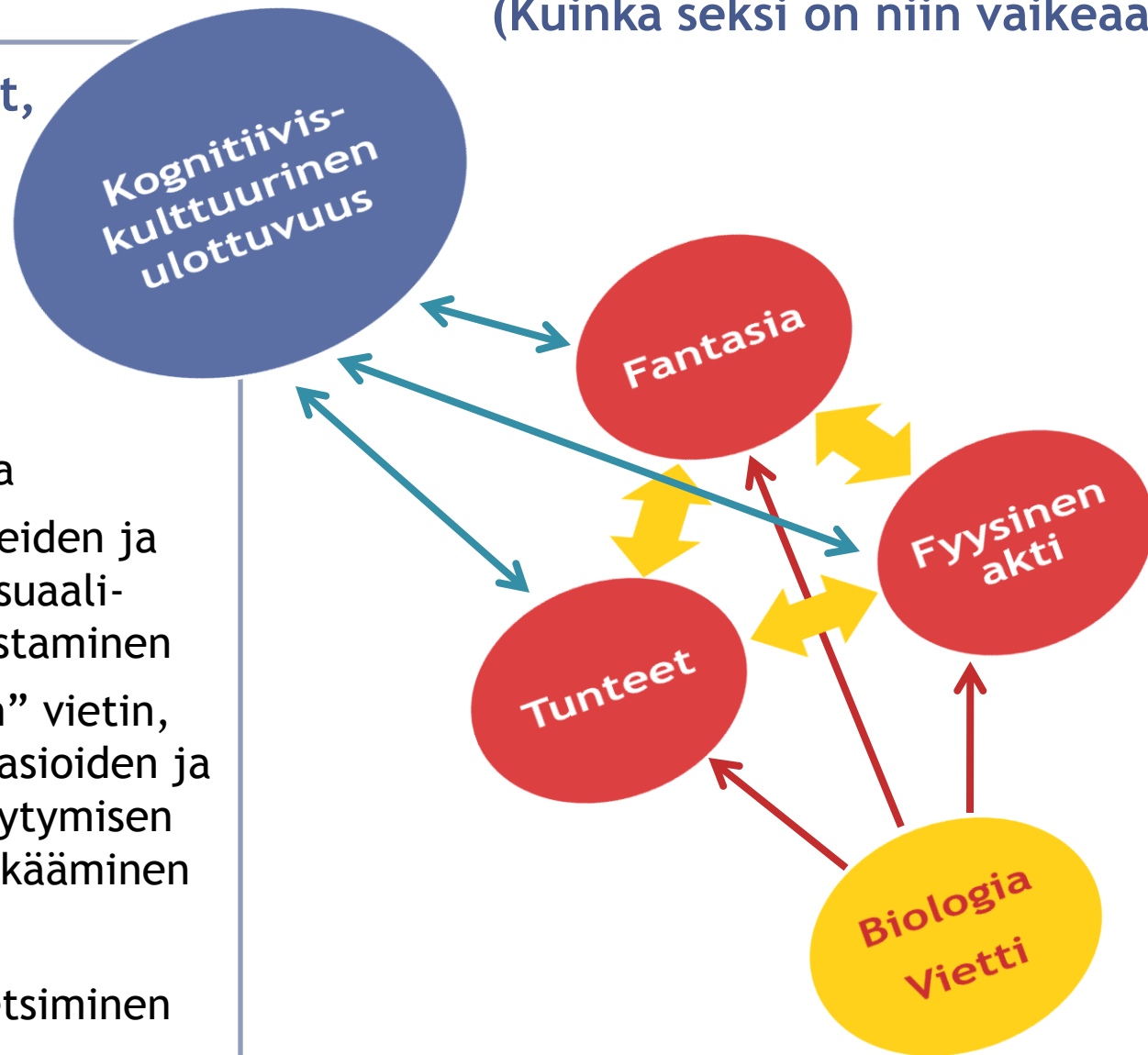
Inhimillisen seksin 5 ulottuvuutta

(Kuinka seksi on niin vaikeaa?)

Vallitsevat käsitykset,
ajattelumallit,
sosiaaliset normit

Ilmenemismuotoja

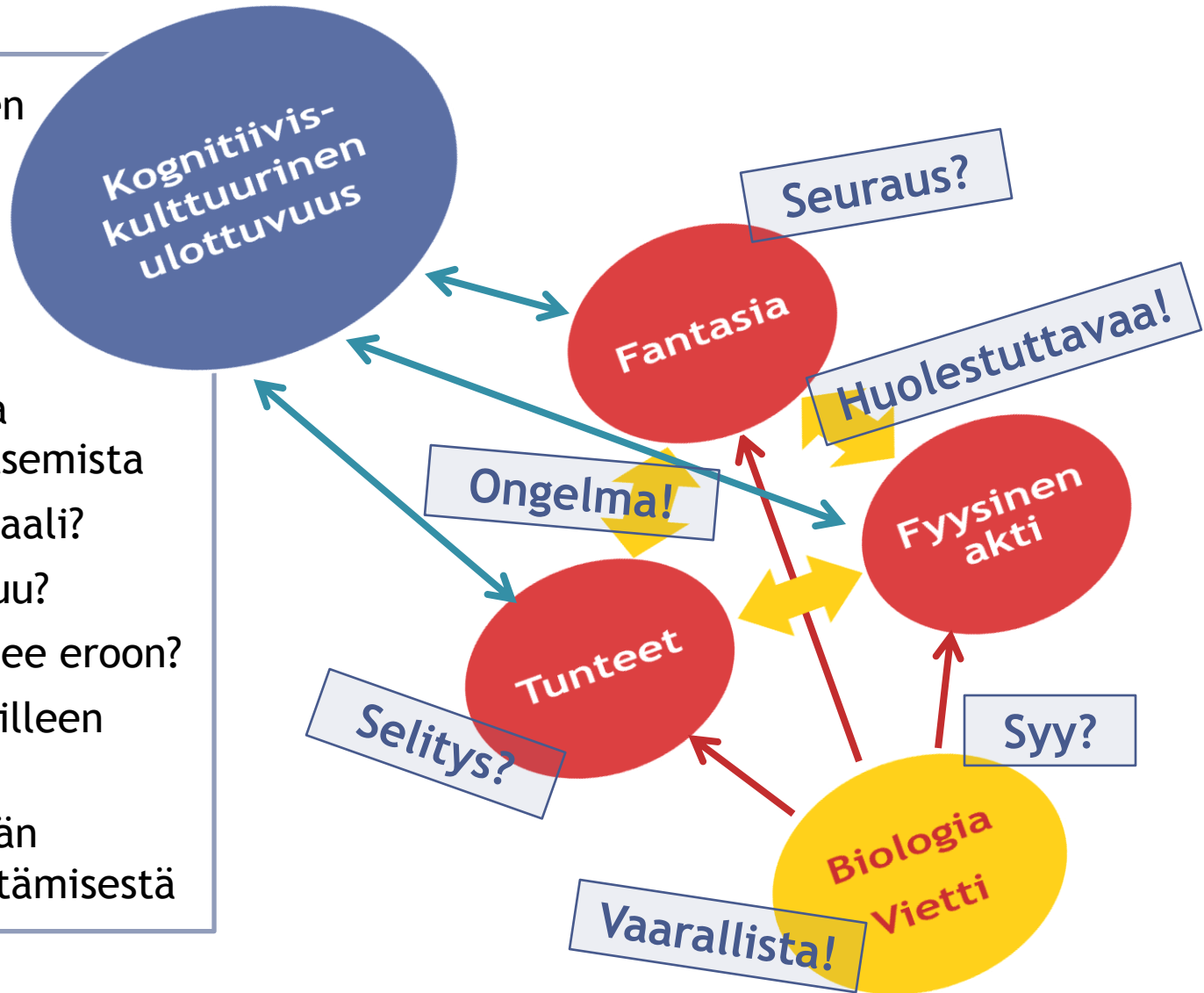
- avioliitto ja rakkausparisuhde ihanteena ja normina
- ”oikeanlaisten” tunteiden ja ”hyväksyttävän” seksuaalikäyttäytymisen korostaminen
- ”kontrolloimattoman” vietin, ”vääränlaisten” fantasioiden ja ”poikkeavan” käyttäytymisen paheksuminen ja pelkääminen
- erilaisuuden pelko
- syiden ja syyllisten etsiminen

Seksin selittäminen ja syiden/syällisten etsiminen

Normien ja oletusten vastaiset seksin ilmenemismuodot (itsessä ja muissa) herättävät pelkoa, huolestumista, selittelyntarvetta ja syntipukkien tuomitsemista

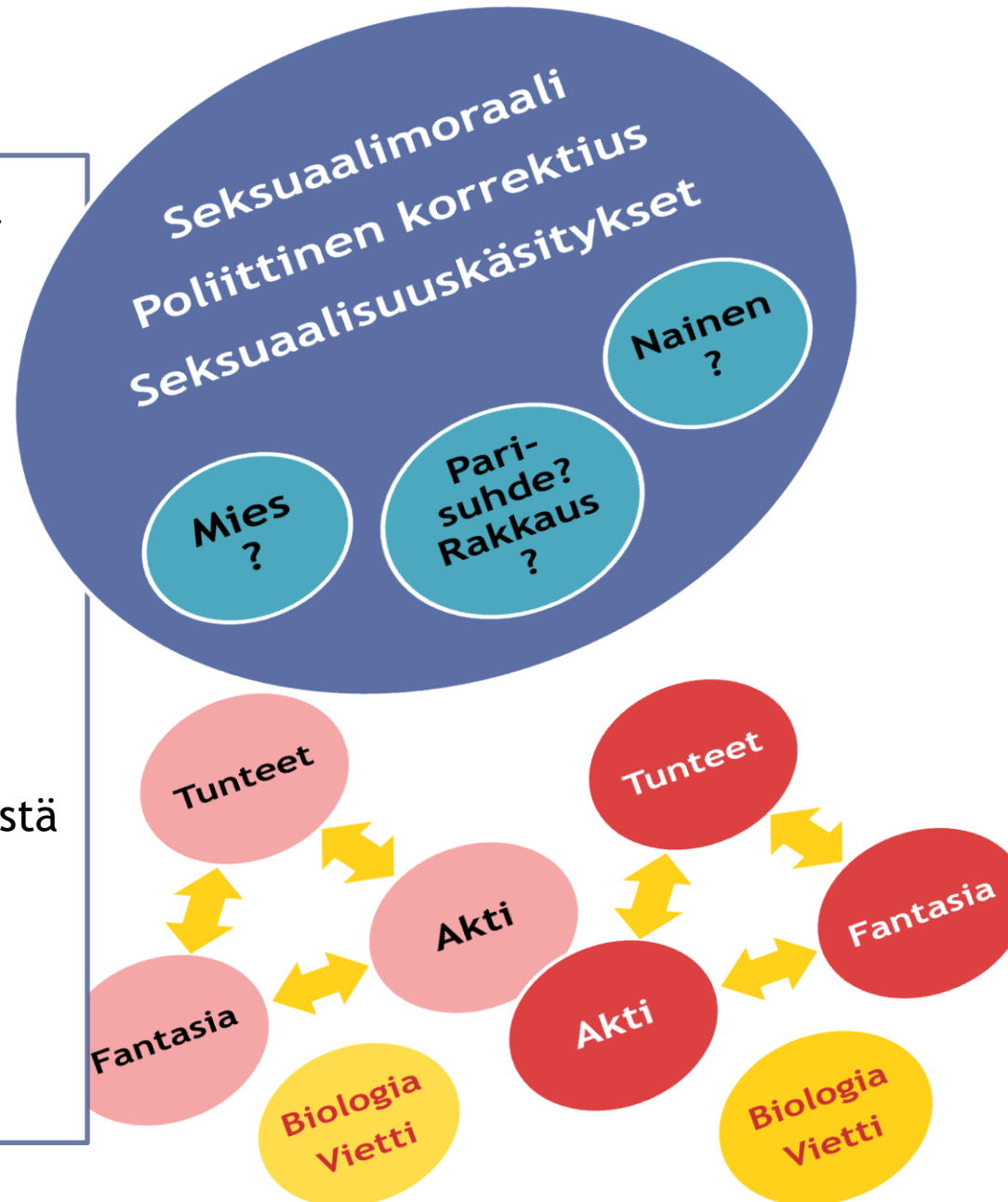
- Olenko epänormaali?
 - Mistä tämä johtuu?
 - Miten tästä pääsee eroon?
 - Kuka antoi vieteilleen ylivallan?
- Ratkaisua etsitään kielloista ja kieltämisestä

Seksikeskustelu

Mistä on kyse, kun julkisuudessa (politiikassa) keskustellaan seksuaalisuudesta/seksistä?

- Sukupuolirooleihin liittyvät arvostukset ja valtapelit?
- Moralisoinnin ja/tai normaaliuskäsitteiden käyttäminen vallankäytön välineenä?
- Oman sosiaalisen aseman vahvistaminen?
- Onko keskustelulla mitään tekemistä konkreettisen seksin kanssa?
- Estääkö vai edistääkö keskustelu ihmisten mahdollisuutta ymmärtää itseään ja toisiaan ja nauttia seksuaalisuudesta?

Seksuaalinen demonisointi

Seksuaalisuuteen liittyvät käsitykset, oletukset, arvostukset ja moralisointi

Seksin (tai ”vääränlaisen” tai liiallisen seksin) määrittely synniksi, sairaudeksi tai muuksi ongelmaksi

Ihanne parisuhteesta ainoana oikeana (tai parhaana) seksin toteutumisaikana

Seksuaalisen puhtauden (koskemattomuuden ja kokemattomuuden) ihanne

Muodollisesti neutraalitkin käsitteet

- maksullinen seksi
- ilotyttö
- gigolo
- rattopoika
- huora
- tilapäinen seksikontakti
- itsensä myyminen
- prostituutio
- prostituoitu
- seksityö
- seksityöntekijä

koetaan usein tosiasiasa paheksuvina ja demonisoivina.

⇒ Monet seksityötä tekevistä eivät halua käyttää itsestään tai toiminnastaan näitä sanoja.

Prostituutio seksuaalisena viholliskuvana

Seksi ja raha ovat herkkiä ja vaikeita kysymyksiä, joista monien on vaikea puhua suoraan ja rehellisesti.

Seksusaalisuuteen ja ihmissuhteisiin liittyviä pelkoja, pettymyksiä ja ongelmia on helpompi käsitellä projisoimalla ne itsensä ulkopuolelle.

Oman parisuhteen epäonnistumisesta on helpompi syyttää muita, esim. puolison uskottomuutta, prostituutiota tai pornoa.

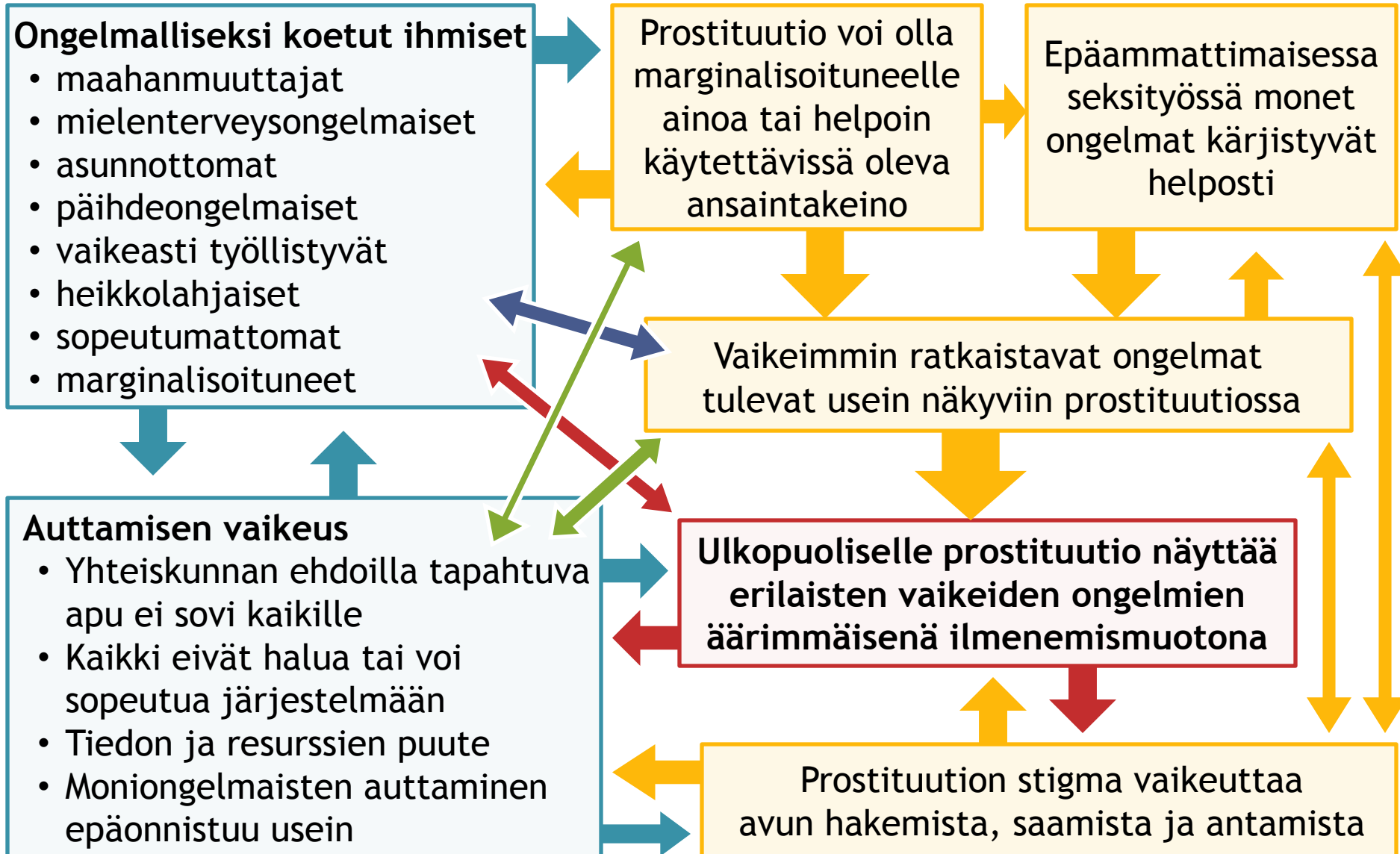
Tuntemattomiksi jäävät prostituoidut ovat helppo kohde projisoinnille.

Ajatus prostituoidusta (naisesta) joka

- sanoo suoraan omat ehtonsa seksistä ja rahasta
- osaa käsitellä ja käyttää hyväkseen seksuaalisuutta voi oikeasti suututtaa tai pelottaa monia.

Prostituoitu uhrina (tai syntisenä) on monille helpompi ajatus kuin hyvin pärjäävä huora.

Prostituutio yhteiskunnallisena uhkakuvana

Stigmatisointi

Prostituutio
yhteiskunnallisena
uhkakuvana

Prostituutio
seksuaalisena
viholliskuvana

Seksityöntekijöiden
omat yksilölliset
ongelmat

Ongelmalliset
olosuhteet

Seksityön riskit
ja ongelmat

Prostituution stigma

- Prostituoitu määrittyy ongelmatapaukseksi, joka ei voi ratkaista itse omia ongelmiaan, joka ei edes ymmärrä ongelmiaan
- Prostitutoitu = vaarallinen, syntinen, pelottava, karteltava, sellainen kuin ”kukaan ei haluaisi olla”
- Stigma koskee kaikkia seksityöntekijöitä (muitakin kuin prostituoituja)
- Stigma estää seksityöntekijän omaa mahdollisuutta itse määritellä ongelmansa ja löytää ratkaisuja.
- Ammattiauttaja saattaa pelästyä ”prostituutio-ongelmaa”, niin ettei osaa auttaa seksityöntekijää edes tavallisissa kysymyksissä.

Seksityön tragiikkaa

- Näennäinen helppous: Aloittaminen onnistuu ilman koulutusta ja työtodistuksia – ikäänkuin harrastuksena.
- Heikko-osaisille, laittomasti maassa oleskeville ja muille marginalisoituille prostituutio on usein ainoa tai helpoimmin saatavilla oleva rahan ansaitsemiskeino.
- Prostituution ja pornon kauhistelu kuulostavat monien mielestä turhalta pelottelulta, jolloin alalle saatetaan ryhtyä vaaroja väheksyen.
- Alalle ryhdytään usein ilman realistista käsitystä seksityön todellisista haasteista, vaaroista ja ongelmista ja ilman tietoa keinoista, joiden avulla seksityö olisi turvallisempaa.
- Hellää seksiä haluavat, seksityöntekijää kunnioittavat ja muut asialliset (hyvät) asiakkaat hakeutuvat sinne, missä saa mukavaa palvelua eli työsään viihtyvän ja hyvin pärjäävän seksityöntekijän luokse.
- Sairaalloiset sadistit hakeutuvat mieluiten sellaisen seksityöntekijän luokse, joka on jo valmiiksi kärsivän näköinen ja heikossa asemassa.
- Ongelmalliset lähtökohdat ja tiedon puute johtavat usein ongelmien kärjistymiseen ja kasaantumiseen.
- Ympäristön suhtautuminen ja stigman pelko voi estää avun hakemisen, vaikka ongelma olisi ihan tavallinen ja apua olisi saatavilla.

Seksialan asiakastyön riskejä/haasteita

Työn luonne

- Asiakkaan palveleminen fantasian, fyysisen aktin ja emotion avulla
- Eläytyminen, empatia, lähellä oleminen, intiimiyden jakaminen

Tärkeää

- Omien rajojen ja sääntöjen määrittäminen ja viestittäminen
- Oman integriteetin tunteen säilyttäminen
- Ammatillinen asenne työhön ja asiakkaaseen

Työntekijän asenne

- Stigman sisäistäminen voi johtaa itsesyrjintään ja olosuhteisiin alistumiseen
- Mieluinen vai vastentahtoinen valinta?
- Ammatti-identiteetti
- Itsetunto, itsearvostus

Työntekijän osaaminen

- Tiedot ja taidot seksiin, palvelutyöhön ja yrittäjyyteen liittyvissä asioissa

Asiakkaat ja muut palveluista kiinnostuneet

- Epärealistiset kuvitelmat fantasioiden toteuttamismahdollisuuksista
- Halveksuva suhtautuminen seksiin ja seksityöntekijään
- Päihtymys
- Suorituskeskeinen seksiasenne: epäonnistuminen voi johtaa aggressioon.
- Ripustautuminen (rakastuminen)
- Luulot ja (turhat) pelot

Soveltuvuus: Seksityö ei sovi kaikille.

Eroottisen esiintymisen riskejä/haasteita

Työn luonne

- Eroottinen esiintyminen kameran tai yleisön edessä
- Median mielenkiinto
- Julkinen leimaantumisen katseiden kohteena

Tärkeää

- Omien rajojen ja sääntöjen määrittäminen ja viestittäminen
- Oman integriteetin tunteen säilyttäminen
- Ammatillinen asenne työhön ja mediaan

Työntekijän asenne

- Stigman pelko voi johtaa kieltämiseen: en ole mikään seksityöntekijä
- Nauttiminen/riippuvuus esiintymisestä
- Itsetunto, itsearvostus
- (Epä)ammattimaisuus

Työntekijän osaaminen

- Mediataidot
- Neuvottelutaito ja sopimuksentekotaito
- Pärjääminen kollegoiden kanssa

Kuvamateriaalit, tiedotusvälineet

- Kuvissa esiintymistä ei voi peruuttaa. Tuottajat ja media voivat käyttää samoja kuvia uudestaan ja uusissa yhteyksissä
- Kuvamateriaalien käyttöyhteyttä ja niistä syntyviä tulkintoja ei pääse kontrolloimaan eikä rajoittamaan
- Julkinen leimautuminen, jota omat selittelyt yleensä vain pahentavat
- Mediakohun keskelle voi joutua sattumalta ja ennakoimatta

Porno, poseeraaminen ja esiintyminen ei sovi kaikille.

Seksityön ulkoiset riskit/uhat

Rikosoikeusjärjestelmä:
poliisitutkinta, todistajaksi tai epäillyksi joutuminen, sanktiot

Ulkomaalaislaki:
maastakäännytys,
karkotus

Prostituution stigma:
moralisointi, häpeä,
sosiaalinen paine

Olosuhteet

- köyhyys
- työttömyys
- puutteellinen koulutus
- muiden vaihtoehtojen puute

Prostituotuna työskenteleminen laillisesti ja turvallisesti onnistuu harvoilta.

Pimeiden markkinoiden epävarmuus ja uhat

- hyväksikäyttö
- lainsuojattomuus
- viranomaisten pelko

Sosiaaliturvajärjestelmä:
Prostituutio on ammatinharjoittamista (yksinyrittäjä). Tulot estävät tuen saamisen. Tulojen salaaminen on rikos.

Verolait, eläkelait, kirjanpitolaki:
Laillisesti kannattava yrittäjyys edellyttää tietoa, taitoa, suunnitelmallisuutta ja riittävän suuria myyntituloja. Liian pienet tulot pakottavat toimimaan pimeästi.

Seksityöntekijän laillinen status

Ulkomaalaiset (EU:n ulkopuolelta tulevat henkilöt, joilla ei ole pysyvää maassaololupaa)

- Epäily prostituution harjoittamisesta on maastakäännetyksen peruste.
- Maastakäännetyks ei oikeudellisesti ole rangaistus, joten epäilyä ei tarvitse todistaa samoin kuin rikostapauksissa.
- Maastakäännetyks estää yleensä uuden viisumin saamisen.

Työntekijä vai yrittäjä

- Muuta seksityötä kuin prostituutiota voi tehdä työsuhteessa (palkan-saajana) tai yrittäjänä.
- Paritussäännöksen takia prostituutiota voi harjoittaa ainoastaan ammatinharjoittajana eli yksin toimivana yksityisyrittäjänä.
- Yrittäjän on hyvin vaikeaa (käytännössä mahdotonta) saada esim. toimeentulotukea, joten yrittäjän on pakko tulla toimeen omalla työllään.

Pimeästi työskentely

- Kirjanpidon laiminlyönti ja tulojen ilmoittamatta jättäminen ovat rikoksia
- Erilaisia syitä
 - tiedon ja taidon puute
 - heikko elämänhallinta
 - väärät käsitykset (esim. luulo prostituution laittomuudesta)
 - laillisesti toimiminen ei olisi taloudellisesti kannattavaa
 - pelko oman seksityön julkitulemisesta
 - asenne: tämä ei ole (oikeaa) työtä

”Prostituution” määritelmiä rikoslaissa (RL)

Ihmiskauppa

- RL 25: 3, 3a
- Kohteena oleva henkilö on (lähes) täysin vailla omaa toimintavapautta
- Henkilön turvatonta asemaa käytetään taloudellisesti hyväksi:
 - paritus/prostituutio tai muu seksuaalinen hyväksikäyttö
 - pakkotyö
 - muu ihmisarvoa loukkaava olosuhde
 - elinkauppa

”Aikuisprostituutio”

- RL 20: 8, 9, 9a, 10
- Korvausta vastaan tapahtuva:
 - sukupuolielimestä tapahtuva tai sukupuolielimeen kohdistuva seksuaalinen tunkeutuminen toisen kehoon (eli sukupuoliyhteys)
 - seksuaalisesti olennainen teko, jolla tavoitellaan seksuaalista kiihotusta tai tyydytystä ja joka on sukupuoliyhteyteen rinnastettavissa

”Lapsiprostituutio”

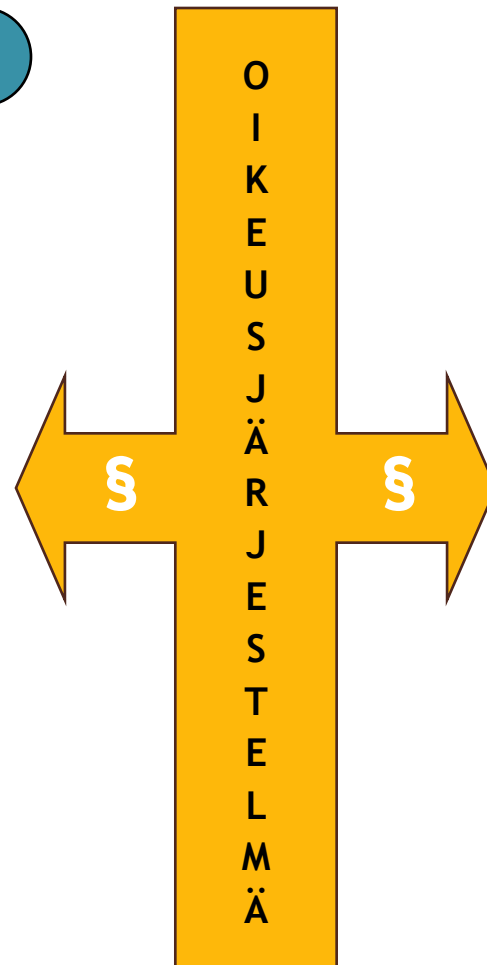
- RL 20: 8a, 9, 9a
- Alle 18-v ja korvausta vastaan tapahtuva:
 - sukupuoliyhteys
 - seksuaalisesti olennainen teko, jolla tavoitellaan seksuaalista kiihotusta tai tyydytystä; ei edellytetä rinnastettavuutta sukupuoliyhteyteen
 - ilmeisellä tavalla sukupuolisiveyttä loukkaava teko (esim. strippaus, poseeraus)

Termit ”prostituutio” ja ”prostituoitu” eivät esiinny lakitekstissä.

Kriminalisoinnin tarkoitus teoriassa: oikeushyvän suojeleminen

Suojeltava
oikeushyvä
esimerkiksi:

- seksuaalinen itsemääräämisoikeus
- ihmisarvo
- henkilökohtainen turvallisuus

Oikeushyvää
loukkaavat
TEOT

Rikosoikeus on rangaistusjärjestelmä

Rikostuomio

Tuomioistuinkäsittely

Syyteharkinta

Poliisitutkinta

Rikokset (rangaistusuhkaiset teot)

Teot joita epäillään/luullaan rikoksiksi

Rikosoikeuden seuraukset prostituutiossa

Rikostuomio: syrjäytyminen, leimautuminen, rikoskierre.

Osa paritustuomioista tulee prostituoiduille.

Tuomioistuinkäsittely: prostituoidulla on velvollisuus todistaa parittajaa vastaan, vaikka siitä ei ole hänelle hyötyä; kostonpelko; häpeä

Syyteharkinta: epäluottamus, pelko, toimeentulon menetys

Poliisitutkinta: työn vaikeutuminen, toimeentulovaikeudet, pelko seurauksista

Rikokset: työskentely yhteistyössä parittajan kanssa johtaa epäluuloon poliisia kohtaan; lainsuojattomuus; pelko turvautua poliisin apuun

Marginalisoituminen: epäluulo viranomaisia kohtaan, lainsuojattomuus, oikeusjärjestelmän ulkopuolella eläminen

Kysymyksiä, joista ei ole apua

Miksi ryhdyit prostituoiduksi?

Miksi teet seksityötä?

- Millekään asialle ei ole yhtä syytä.
- Melkein mikä tahansa voi olla syy.
- Miksi?-kysymykseen vastataan usein puolustautumalla tai selittelemällä tavalla, joka tuntuu helpoimmalta.
- **Miksi-siksi-selitykset**
 - saattavat estää itse ongelman kohtaamisen ja tunnustamisen
 - auttavat harvoin ongelman ymmärtämisessä
 - saattavat estää vastuunottamista ja vaihtoehtoisten ratkaisujen löytämistä

Kuinka sinun kaltaisesi ihminen on ryhtynyt tuollaiseen?

Miksi et tee tavallista työtä?

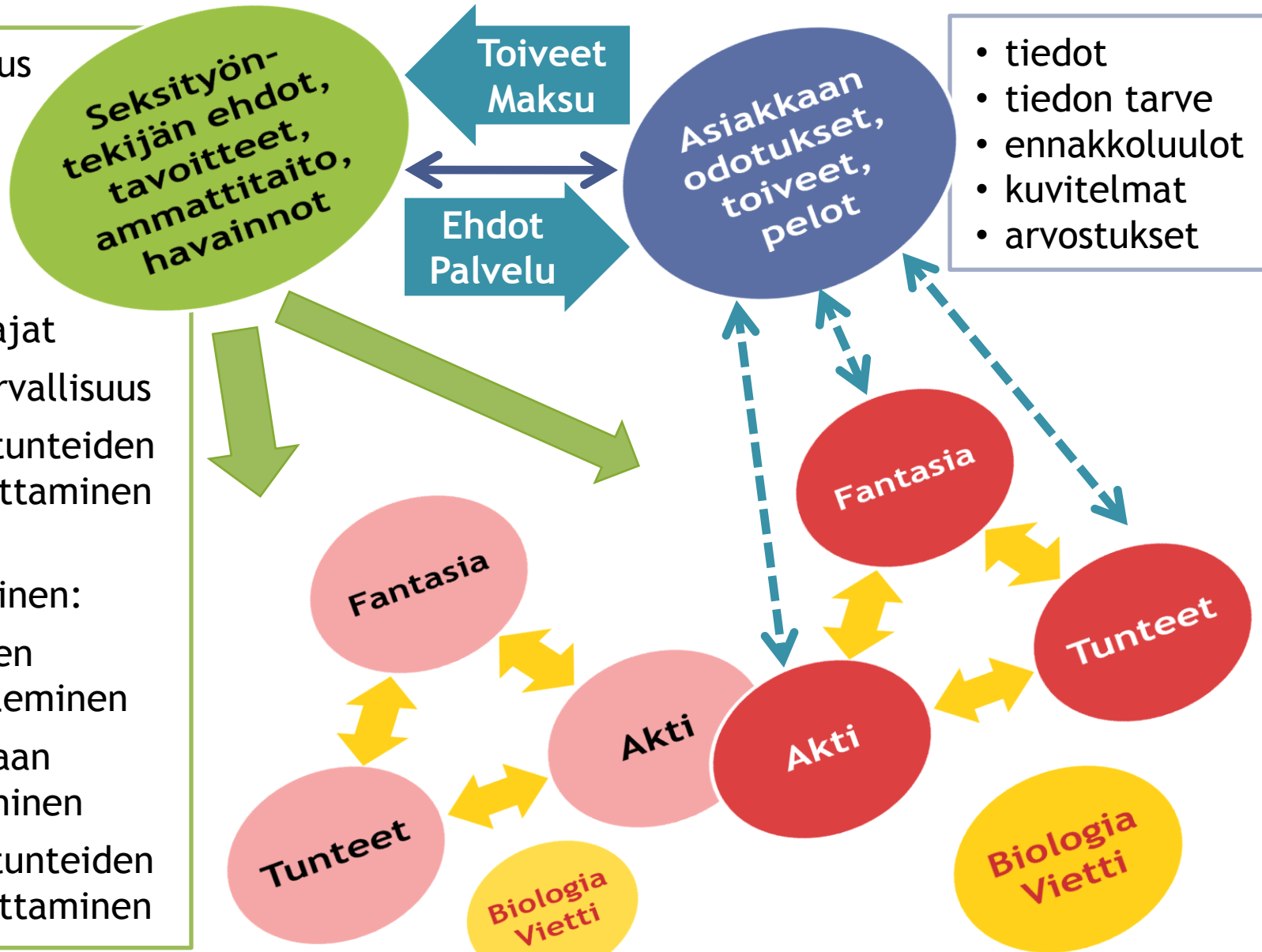
- Kysymys ilmentää halveksuntaa ja alaspäin katsomista.
- Kysymys viestittää, että kysyjä olettaa tietävänsä tarkkaan, mistä on kyse.
- Tulee tunne, ettei kysyjälle kannata vastata mitään - ainakaan rehellisesti.

Kysymyksiä ratkaisujen etsimiseen

- Älä käytä miksi?-kysymystä, vaan keskity konkreettisiin asioihin, tunteisiin, ongelmiin, mahdollisiin ratkaisuihin...
- Mitä on tapahtunut?
- Mitä ongelmia sinulla on?
- Minkä niistä koet vaikeimmaksi?
- Minkä ongelman ratkaiseminen on sinulle tärkeintä/kiireellisintä?
- Mikä on tavoitteesi?
- Mitä tai ketä pelkää (eniten)?
- Mitä tapahtuisi, jos . . . ?
- Minkälaista apua tarvitset?
- Mitä voisit tehdä itse, jotta asiat muuttuisivat haluamaasi suuntaan?
- Mihin ongelmaan tai asiaan halusit saada ratkaisun tai muutoksen, silloin kun otit käyttöön nykyisen toimintatavan?
- Onko valitsemastasi keinosta ollut sinulle hyötyä? Millaista?
- Onko valitsemastasi keinosta tällä hetkellä sinulle hyötyä? Millaista?
- Onko siitä haittaa? Millaista?
- Minkälaista muutosta tai ratkaisua haluat tai tarvitset tällä hetkellä?
- Mikä sinua estää toimimasta toisin?
- Minkälaisia vaihtoehtoisia suunnitelmia sinulla on?
- Mitä tavoittelet?

Seksin ulottuvuudet seksityössä

- Seksitietous
- Turvaseksi
- Itsensä arvostaminen:
 - omat rajat
 - oma turvallisuus
 - omien tunteiden kunnioittaminen
- Asiakkaan huomioiminen:
 - toiveiden kuunteleminen
 - fantasiaan eläytyminen
 - toisen tunteiden kunnioittaminen

Lisää tietoa aiheesta

www.Salli.org

www.Sexpert.fi/pro/

www.LadyJohanna.com/kirjasto/

www.Pro-tukipiste.fi

Palautetta voi antaa myös nimettömästi

www.LadyJohanna.com/s-posti/palaute.htm